

Dr.sc. Marijan ČURKOVIĆ, izv. prof.
 dr.sc. Šime SAVIĆ
 Odvjetnik, Zagreb

UDK 347.9:[347.426:656.1
 368.891
 347.426:656.1
pregledni znanstveni rad
 Rad stigao: 19. travnja 2023.
 Rad prihvaćen: 15. svibnja 2023.

TROŠKOVI ZASTUPANJA OŠTEĆENOGA PRED OSIGURATELJEM U IZVANSUDSKOM POSTUPKU NAKNADE ŠTETE

Sažetak: Oštećene osobe, koje se u osiguranju od odgovornosti općenito zovu treće osobe, nakon što su pretrpjele štetu za koju je odgovoran štetnik, koji ima osiguranje od odgovornosti za štetu uzrokovanu trećim osobama, čeka težak i trnovit put do potpune naknade štete uzrokovane građanskim deliktom. Na tom putu oštećena osoba najčešće kao protivnika susreće osiguratelja, rjeđe štetnika. Pri tome se može odlučiti da li će slijediti put izvansudskog postupka ostvarenja svoga prava na naknadu pretrpljene štete ili će izabrati postupak ostvarenja prava pred sudom (kad mora uzeti odvjetnika, a ta nas situacija u ovom napisu ne zaokuplja). Oštećeni se može sam pobrinuti za ostvarenja svoga prava u izvansudskom postupku naknade. No, da bi to mogao morao bi imati adekvatno znanje i sposobnost pravno oblikovati svoj odštetni zahtjev. Upravo zato što je osiguratelj profesionalac, stručno osposobljen u svim aspektima s kojima se susreće u postupku obeštećenja oštećenoga, oštećeni, koji nema adekvatnog stručnog znanja, je često prisiljen zatražiti pomoć stručne osobe u postavljanju odštetnog zahtjeva, u utvrđivanju temelja odgovornosti za štetu, u prikupljanju i ocjeni dokaza o pravu na odštetu i, konačno, u ocjeni adekvatnosti eventualno ponuđene odštete od strane osiguratelja, dakle, već u izvansudskom postupku. Takvu stručnu pomoć oštećenome može pružiti posebno obučena osoba – agencija za ostvarivanje naknade štete ili pak odvjetnik. Naravno, ti stručni pomoćnici-zastupnici traže naknadu za svoj rad, na koju oni – temeljem potpisanog ugovora o zastupanju – imaju pravo. Za oštećenoga to predstavlja izdatak, za štetu koja je posljedica građanskog delikta. Ima li oštećeni pravo na naknadu te štete? Pitanje je vrlo aktualno, najčešće kod ostvarivanja prava na naknadu šteta koje su posljedica prometnih nesreća, a koje oštećeni ostvaruju temeljem obveznog osiguranja od odgovornosti za štete uzrokovane uporabom motornih vozila u cestovnom prometu. U ovom napisu autori razmatraju upravo taj problem: pravo na naknadu troškova zastupanja pred osigurateljem u izvansudskom postupku. Taj dio – za razliku od parničnog postupka pred sudom – predstavlja sivu zonu nereguliranosti, koja izravno dovodi oštećene do nezavidne situacije i do anuliranja njihovog prava na potpunu naknadu.

Ključne riječi: izvansudski postupak naknade štete pred osigurateljem, zastupanje oštećenoga po odvjetniku, pravo na naknadu troškova zastupanja.

1. Broj oštećenih u cestovnom prometu koji podnose odštetni zahtjev izravno osiguratelju

Sve europske države i mnoge države izvan Europe propisuju obvezu vlasnika i korisnika motornih vozila da, kao uvjet legalne uporabe motornog vozila na javnim cestama i s njima izjednačenim površinama, osiguraju odgovornost za moguću štetu od tih vozila uzrokovanu trećim osobama. Obvezna osiguranja se i inače propisuju tamo gdje je veliki broj osoba izložen određenom istovrsnom riziku. Iako je cilj obveznog osiguranja od odgovornosti i zaštita *prve osobe*,¹ što kod dobrovoljnih osiguranja od od-

¹ U osigurateljnem jeziku izraz prva osoba (*first person*) koristi se za oznaku osigurani-ka-štetnika, za razliku od izraza treća osoba (*third party*), koji se koristi za osobu oštećenika. O sustavu osiguranja prve osobe det. V. Čurković, Marijan, Obvezna osiguranja u prometu, Inženjerski biro, Zagreb, 2007., str. 20 – 26.